Nr. 93. Brasiovu, 29. Noemvre 1852.

Gazeta Transsilvaniei.

Gazeta ese de dóu ori adecă: Mercurea si Sâmbăta. Foiea odată pe septemână, adecă Sâmbăta. Pretiul loru este pe unu anu 10 f. m. c., pe diumătate anu 5 f.; ear pentru terri stră ne 7 f. pe unu sem. si pe anul intregu 14 f. m. c. Se prenumeră la tóte posteie imperiale, cum si la toti conoscutii nostri DD. corespondenti. Pentru serie „petitu" se cere 4 cr. m. c

Monarchia austriacă.

Officiose.

Nr. 221. 1852.

Publicarea

gubernatoriului c. r. mil. si civ. din 7. Octomvre 1852, pentru conditiunele, cu care se concede primirea in academi'a c. r. militare.

Dupa descoperirea inaltului ministeriu c. r. de interne din 30. Augustu a. c., Nro. 21,408/438, in urmarea ordinatiunei prenaltei comande de armata din 21. Augustu a. c. Nro. 2927/B. A., de aci inainte aspirantii, carî nu cunoscu de plinu limb'a nemtiasca, nu se potu primi in academi'a militare, prin urmare toti aspirantii de aceasta categoria fora esceptiune trebuie sasi primeasca cultur'a pregatitóre in institutele de cadeti, care pe de alta parte pune neaparata condjitiune, ca ei sa fie inplinitu desaversitu, au mai sa plineasca anul al unspredecele, iar sa nu fie trecutu de alu doispredecelea.

Virsta defipta pentru intrarea deadreptulu in academi'a de geniu dupa cele mai noue prea'nalte dispusetiani este anulu al treispredecele de totu, au mai implinitu, si alu patruspredecele neimplinitu; pelunge care se mai face si bagarea de sama, ca aceasta primire dea dreptul se mai face numai in acesta si in urmatoriul ann scolasticu, fiindca in anul scolasticu 1854/5 in academia de geniu nu va mai esista clas'a intei'a si in urmatoriul ann 1855/6 nici a doua.

Principele Carolu de Schwarzenberg, F. M. L.

Brasiovu, 11. Decembre. Eri sér'a pe la 9 óre se intempla aci in cetate unu focu infricosatu, ce illumina totu orisontele Cetatii. In scurtu timpu se vediura prefacute in cenusia incaperile a treĭ locuitori din ulitia négra de dindereptu, ad. ale luĭ Christianu Stenner, boboariu, Iosifu Trephes junior, si ale putinarinlui Veber pena la pamentu, iar a Croitoriului Vild si altoru vecini se deremà josu pentru ca se se impedece latirea focului. — Din nenorocire canalul era fora apa, si numai la finea focului se putú mediuloci derivarea apei pe ensul. O multime de spectatori setera cu manile in sinu ne ajutandu catu de pucinu la stingerea focului. —

Abrud. En vara trecuta esisa ceva putien en Gazetta despre ruinele bisericei reformate, care se afla en mijlocu piatiului, si despre un euprumút dela stat, ca cu acela sa se stramute airlea, ea sa remana piatiu deschis. — Causa aceasta merita a fi laimurita mai bine, nunumai pentru aceea ea ea taia en interesele materiale ale comunei, ci mai vertos pentru ca ea va desfasura endeplin starea comunei si caracterul representantilor ei. — Mai nainte sa vedem ca cum sau pus biserica en mijlocu piatiului? — Spun batranii cumca en tempurile cele vechi, cand reformatiunea se latisa si en Transsilvania si rapisa predomnirea la sine, proseliti de aici el ocupara cu puterea, in contra voiei comunitatei. Cu drept au fost acea sau ba, las sa o judece concetatienii; dar acea tot ar mai trece, ensa de mult tare nainte de revolutiune, fiindule ertat castelor privilegiate a pune mana pe ori care bunuri comunale, encepura asi face enpregiuru besericei si bolte, prin care ocupara mai a patra parte dyn piatiu: encat la partea ce dyn sus a piatiului abia au mai remas teritoriu golu cat sa treaca o carutia.

En anii trecuti ai revolutiunei atat boltele dyn giur cat si beserica, sau prefacut en cenusa. Asia en anu 1850 comunitatea centumvirala — patrunsa fiind de folosu ce ar aduce comunitatei stramutarea bisericei aceia, atat en privintia politiei de sanatate, pentru ca prin largirea piatiului ar capata aeru un curs mai liber prin cetate, care jace cu neste uliti strimbe si strimte, si casele gramadite una peste alta ennadusite entro vale afunda si engusta; dar mai vertos en privintia enfrumsatiarei, fiind ca prin stramutarea besericei, ar remanea un piatiu frumos patrat, boltele care au fost enpregiuru besericei, ce si fora de acea nu sa enbina cu sentienia religiunei, sar fi facut sub casele care 'su en giuru piatiului, si prin acea ar capata Abrudu o cautatura corespundiatoare unei cetati — substernu, dupa ce mai nainte sa facu envoialala cu eclesia despre summa despagubitoare, o rugaminte en prinvintia nereedyficarei ei, la Incl. comanda mil. de district.

Pe lenga acea sa ceru si un enprumut dela stat, atat pentru biserica, cat si pentru radycarea altor edyfice comunale, si ajutorarea unor cetatiani; ensa ce sa vedi? Incl. com. de districtu se endurà a trimite o comisiune, care si encepú blanda sa cercetare cu propusatiunea, cumca cum au cutediat comunitatea a protesta? vedi bine ca apoi la o entrebatiune ca aceasta gadaloasa comunitatea noastra centumvirala dupa o consvatuire serioasa binevoi asi da respunsu cu acea ca si revoca serbatoresce protestu. — Acum sa judece ori si cine cumca oare representantii nostri, carii mai nainte au fost convinsi, cumca fac un lucru de comun folositoriu, si dupa acea lau revocat, si au remasu consecuinti? —

Adeverat, ca propusatiunea on. comissiuni au fost cam ne astepta'a. ensa pentru acea, ca unu, sau altu nu consimte asemene catra binele comun, nu urmeadia cumca ce e bine e si reu, si ce e reu e si bine, ci au putut sci dumnealor cumca omu póate merge si mai ensus la naltul gubern, care nici odata nu lasa dyn vedere lucrurile, care 'su bazate pe binele comun.

Sa poate ca vor dice dumnealor cumca en starea de acum e mai cu sfat a fi plecat la ori si ce, decat a face pretensiuni, si ca, de nu ar fi fost acea o pretensuine cam esageratoare, de buna sama m. com. de dist. nu siar fi denegat envoirea; ensa io nu ved nici o causa, ca de ce sa nu ceara cineva ori si ce, ce e de comun folositoriu; nici acea nu emi potu deslega nici decat, ca pentru ce sa protectienedie cineva faptele cele nedrepte ale castelor privilegiate de mai nainte, en contra pretensiunelor predrepte? — De cumva enprumutu cerut dela stat au fost cam ne placut, ensa en acea intemplare de ce nu au luminat representantii pe on. comissiune, cumca si fora de enprumutu acela comunitatea e en stare a desdemna eclesia; caci singur proprietarii caselor dyn giuru piatiului ar fi fost en stare a aduna o summa corespundiatoare, de ar fi dat tot insu numai cate 200 f. m. c. precum au promis dyn partea sa Dnu Jude — primariu; iar de cumva nu ar fi fost de ajuns, comunitatea sar fi putut ajutora si de airlea; adeca dyn Fondu-Pisetal, ca acela e menit pentru trebuintele comunale. — Ensa cum stam noi si cu acela? la anu 1789 sau enfiintiat, si de atunci en tot anu encurge en lontru peste 1600 f. m. c., si asia acum trabue sa constea dyn o summa cam marisoara: ensa nu sa sci ca dyn cat si cum stą, ca comunitatea lau enfiintiat, si tot contribuesce en el; dar sa pretynda, ca en tot anu sa se astearna socoteala inaintea comunitatei nu a sciut; si care acui e vina? a representantilor —; dar asta nu va merge mult asia, ca Dzeu e bun si

---

ФОІЛЕТОНЪЛ.

Жврналъл.

Дикееат дн сеанса сфатълві administratiв екстраordinap in 1. Dnpie 1852 съв prezidenціа преадмилцатълві Domn Стъпъніторіъ прін дитрънірea крнъторілор мъдялърі:

Дъмнеалор Міністръ din Нъянтръ Логофът Некулаї Канта; Міністръ Дрептъції Ворнік К. Сътрца; Ценерал-Інспектор Міліціеї Хатман N. Мавроюрдат; Міністрвл Фінанціілор Ворнік Васіле Гіка: Секретаріл de Стат Л. Са Beizade К. Гіка; Міністрвл Бісеріческ Ворнік Грігоріе Кезаз; Міністръ Лъкрърілор Рввліче Иосиф Ш Мавроені.

Сфатвл administratiв екстраordinap, зеемат а делібера съв prezidenціа Дмилцімеї Сале асупра рапортъріло че і саъ făкът de бътръдмъле departamente din нъянтръмміа Вісеріеї атінгъторе de резултателе аплікаціеї дн царъ а зиформітъцеї кресвлъї monedeї, аъ дикееат Жврналъл врмъторіі:

Дитрвнд а са прінірea асупра motiвілор че аъ дидемнат не Кърмвіре а adопта ачеастъ мъсврь, Сфатвл нъ поате се нъ квноаскъ къ іа аъ фост діктатъ de concideраціі економіче de сметъгъдвітъ drептате, ші къ аъ авут de сінгвр скоп, інтересвл ші фолосвл обштеск.

Апъзеемътвл атінгъторіъ de кврсвл галвінілор, пвблікат дн 1837, пвсесе вн фрънъ зарафлъкврлві, авззів a monedeї de лвр, опрінд спорірea нетърціінітъ a валореї сале nominale, спорірe, че dвind прілеж зарафілор, внві гъштіг пелезіміт, прічінвіа готодатъ о тръвъ-рare вътъмътоare дн алвтъріі, de ла 1821 нъпъ ла 1836, дитрв'н кврс de 15 ani, валорea nominalъ a галвъвлві de Австріа (че este moneda чеа маї дитревъіцатъ дн царъ) съ свісе трептат пъпъ ла 35 ½ леї.

De ла анвл 1837 дн коаче дн врмареа dispoзіціілор апърътоare че саъ фост цват еа саъ făкът дн ачелаші кврс. Дакъ de ла 1848, валорea галвінвлві саъ світ ла 37 леї, свірea ачеаста ферецъ din осеміте стрвіне дмпрецікрър, ші пвлемне a modificaціе a валорії, редатіне дитре заръ ші арцінт.

Аша dar кând кврсвл галвінвлві era de 15 леї, валорea децвіцвлві нв era маї мълт de 44 парале, ші галвъвл се скітва drept 14 цвапціхі, ші вро кътева парале. Ачеіаші пропорціе саъ пъзіт пъпъ дн 1837. дн епоха ачеіа кврсвл галвъвлві de 35 ½ леї, ші a цвапціхвлві de 2 ½ релаціеа дитре ачесте доъ monede нъ дичетат даръ de a фі апróпе ка de вн'вл спре 14.

Каре дпсъ este карактервл ші каре аъ фост прічініле ші резултателе a свірії nominale a monedeлор, каре маї кв сатъ de ла анвл 1821, саъ врмат пъпъ ла анвл 1837

Бнітатea че сляжеште дитрв a съ рості валореле дн царъ нв este декът дикінвітъ, фіind къ левл нв are фінцъ дн are o monedъ de ачеіаші валоре, прін врмare свірea nominale нв пвте се адаогъ нічі o валоре дн фапцъ вътръ прецвл monedeї. Аша dar вând сзівенцъ de Австріеа era прецвіс drept 50 леї, ла Константінополе, кврсвл лві era de 44 леї, ла Галаці de 35 ½ дн пъянтръ християї ші de 34 ½ дн прінірea Вістріеї. Дпсъ дн адевър, вътръ ла Константінополі нъ ші ла Галаці, прекум ші дмпрецъ але Молдовеї ші ла Сътміа Вістріеї, галвъвл съ скітва drept 14 цвапціхі саъ 2 ½ іерміліч, ш. ч. нв осевіре de o прецінъ indeлінire. Каре аъ фост даръ фолосвл свіреї? ea

ва va cudura odata a ne mangaia cu o lege comunala cai de buna si liberara, care sa asygure cetatianii, cumca vor putea uita afara dyn sirul representantilor pe unii ca acestia. Crisianu.

Алба Жюліа, 6. Дек. Алдатъ еріс сѣра пе ла 9½ ерпсъ din невъгаре de сеатъ ачі ди фортъреацъ, дотрзнъ граждъ ал епіскопіеі р. к. зи фок, че пъне ла 4 diminеца аѣеа се пъте патъ. Фокъл префъкъ ди чепзинъ граждъ, шопъ de каретъ ші тотъ провісіъпеа de пътрецъ, каіі ші о калеасъ.

Da modo lucra mihi, da facto gaudio lucro.
Ovid. L. Fastorum.

Спъпет че аі къштігат, аратъм бъкъріа din къштігъл фъкут?

Е лъкръ констатат къ, арепкъпд чіпева къзътъра ди-дерънт кътръ трекът, афлъ ди лъкръріле ші дмпрецівръріле пресінте о жъдекатъ маі дреаптъ ші пентрв віторіъ о пресітціре, о сперанцъ ші о дитріжіре маі фъндатъ. Дакъ вом пріві пресентъл ка о ертаре а трекътълъі ші вом стъдіа пентрв віторіъ, ка не зи претерітъторіъ ал аче стъіа: атунчі вом фі ди старе а прецъі тоте ачеле, че ле мішкъ, — тоте че ле ісвореште — ші тоте че ле дмбракъ ачеста кв велъл віторіълъі. — Дакъ din рвінеле трекътълъі пострв, каре не фв агът de вітрег дитрв тоте, не вом скоте кзпоштіпца de cine a зпеі пътері de віацъ, че пв не лінсеа чі пъмаі кът ера дмпілятъ, ші нечесітатеа зпеі лъкрърі ди пресент че пв о прецъім din дестъл, а зпеі фолосірі de дзнсъл пентрв зи сърръзъторіъ віторіъ, de каре пв пре кънътъм дерері de кап, нічі плъпзім дзнъ кзт о фак ачеаста чеі черкетъпецці: атунчі фърь ндоіалъ пътем ші требъе се zічем, къ пацізпеа пострь а ажзнс дитр'зн стадів маі феріче, ди каре ші поте сърръде, къ еа поте трзі, пъмаі дакъ врea, адікъ, пъмаі дакъ пътеріле еі дицелесъале пв о вор binde о кв сърътаре ка Іъда, споіндъі пресентъл кв о зтъръ міпчіпосъ ші фаріseaскъ кзшкъ дмпрецівръріле лъі, ad, челе de фацъ, пв не'ар ди гъдзі се пропъшім аша, дзнъ кзт am пътea, кънд п'am фі фарісъі. —

Отъл, че а кънзт din клътіпаѣілъл вънфъ ал зпеі ар боре, пъвъ кънд дші рекълеце пътеріле, се афлъ амърціт; еаръ, віиндъші ди орі, дивацъ а кътпъні рецівъіле шіеші діктате, — ші а ре'ичепе а'ші тъсъра пашіі ші а кънта тереоъ таре ші сехзр пентрв д'а пв da ди віторіъ пестепедечі доборъторе: аша ні с'ар пъреа къ ам требъі съ фім ші ноі, дакъ п'am алътера трекътъл ла пресент ші п'am търтъріcі чеа че сзнтем даторі а фаче, кзткъ не ноі о атецціалъ провенітъ din кънде проспетъ кзлтпалъ пв не поте дмпедека нічі de кът; пентрв къ еа п'а есісгат дитре ноі. Моментъл тречерії пострь din мортеа політікъ ди віаца de астъзі, de каре требъе съ не бъкъръм, дичепе de o датъ кв cine a не дікта пъмаі пашіі прогресіві пентрв зи віторіъ маі фаворіторіъ de кзт фв трекътъл, прін ертаре трансіціъпеа ачеаста ве дмпъне дмпературъл: „Се пв фітъ неантіві!

Ди дисъ вецетаѣіа ди патъръ пъне ші ди тіт de еарпъ лъкръ ші лъкръ кресъпд дзнъ дмпрецівръріле ерпеі — ка сосінд прітъвъра съ і фіе лесне а'ші ресфіра верделе съъ мантел, плін кв фрзмсеца de фрзмзе ші de флорічеле: оре ноі, д къ вом ста кв мъпіле ди съп, сперіндзне de дмпреціврърі, вом деveні пр'о датъ ла флорea кълтъреі? Ші каре сзнт ачеле дмпреціврърі, каре не дікте ъ се пв пъшім дмаінте ла кълтъръ, дзнъ кзт не дікте ъ бъкъл? Пв кзтва ачеле, каре ле пъскоческ фъцарічі, пентрв ка съ'ші пътъ маска провеселе сале de а не дмпіла віаца? — Дмпрецівръріле de фацъ, minte ди капъл съъ, чіне zіче къ не дмпъп верен вего ла пропъшіре; din контръ еле не deckid калea, не пречедъ дмаінте ка о стеа кондъкъторіъ din дилъпереклъ чеа din бъкъръ; пъмаі съ пв тот атъпът а не фолосі de лъміна еі ші а о ерта, маі плъкъндзне а пескъі прін търкъре. — Дмпрецівръріле de астъзі, дидатъ че ле вом сзлзне ла о жъдекатъ аподіктікъ, вом вede, къ не траг ка зи торрепте, съ пъшім д'ntr'зн пассъ кв тоте дмпъръцітеле попоре дмаінте, дар дмаінте ші дикъ не дитрекъте дитрв дмбъпътъціреа стъреі пострe de тот фелізі; дисъ, прекзт зи трен торт кзіва маі грeъ de рідікат ди сзс, de кът алтъл вііз, de ші маі таре, дакъ ачеста съ аіентъ кът de пъцінтел ди сзс: аша ші дилтъліі гзберн і е кв мъіт маі грeъ, кв тотъ воінца а не рідіка кънзтане старе, дакъ пв не вом пенoі ші noі а арята, къ пв сзнтем кадаврв, кіар морт, лінсіт de тотъ віторea d'a се ажзта не cine, чі къ пъмаі зи decет ка а лъі Аврам аштептъм съ ні се дитіндъ ші не не'очет не вом рідіка; о вôіъ преадиалтъ не требъе пъмаі міжлочітъ д'a не пъте адъна прінтр'зн капал аѣкторісат рестанте пострe пътері, ка пъпъ ла алтъ оръндзіалъ съ не дмплінім, ші кв деварівъ пострв, маі дитъів лінселе челе маі дмпедекъторіе ла дмаінтаре, каре сзнт прекаріа старе а схолелор, пентрв каре ші стъпчеле с'аѣ въіерат, фърь а фі дикъ azzіте, пентрв къ п'am авут зи кап, каре съ се фі дитересат de еле маі мъіт; — еаръ апоі deveнind прін ажзторіъл лор ди старе д'a не кзпоште лінселе, д'ane сітці треввіцеле, пътем не'очет ші сігер пъші ла дмбъпареа стъріі матеріале, штіиндзне оріента ші фолосі de фрзмоселе in стітъціъні але дмперъціеі спре віпеле статъліі ші ал пострв. Аша am пътea респънде ла дитрebареа: Спъпет че аі къштігат, аратъті бъкъріа din къштігъл фъкут?

(Вор ерта.)

Din Бъпат, 23. Ноемвре 1852.

(Ертареа din Nр. 89.)

(Nil ita celabas, ut non ego conscius essem. —
Saepe Jovis telo quercus adusta viret — Ovidius.)

Ка дисъ фръцаска ші крештіпеаска Дзмнівострe аплекаре кътръ перекзпо-кътторіі ші пенъдцъміторіі ромъні съ пв въ маі dee матеріъ de кліпцъ ші съ въ мъстре inima чеа пліпъ de драгосте ші зтанітате, ші ка съ въ дикредінцаці къ саѣ дештептат ші ди Ромъні сітцъл дезмнітъціі сале пъцізпале, не дикзтътъм кв чеа маі дескілінітъ амічіціъ а въ дескопері, din каса свфлетъліі пострв православнікъ, дар тот о датъ ші ромъп, зи естракт автентік din ачеле 99 de пъпкте скрісе кіар de мъна Дзмнівострe кв літере крзте ди кълindаріъл сорціі пострe, de кънд сзнтем порочіці а фі сзб скетъл Дехъліі Сфънт de релецеа, ведем акзм, къ славено-ръсъріteaпъ, каре лаці дитрекъат Дзмніавострь кв атътea дрептъріі пентрв фолосъл пропріъ, ші адекъ:

Дзмніавострe zічеці къ din вървації de пъцізпеа ро-

ера пъгзвітоаре че фъкзсерь de маі дмаінте алкътзірі, ди леі, кзт ші ачелора че віndea кв парт ші нічі кзт фолосіа не ачеі каре прімea monedele сзіте, ди ачест кіп, фіind къ еле пъстра тот ачелеацці релаціі дитре еле, ші къ прецзріле слободе, а ле обіектелор росіте ди леі се сзіа ди пропорціе. Еа маі кв сатъ ера въгътътоаре локзіторілор вірнічі, каре пенетрзнд зртъріі ди алкътзіреле лор сзіреле прініте а monedeі, ші обічзіцці а пв контракта de кът ди леі, пв прімea monede респъпзътоаре de опотрівъ ла валореа токтелеі, ди врете кънд de алтъ парте еі плътea zарафілор маі мъіт de кът валореа галбъніліі, спре а кънъта галбініі дитреці, прекзт съ череа de кътръ Семініеа Вістеріеі, ачеастъ старе а лъкрзрілор пв ера даръ фолосітоаре декът zарафілор, 1. прін чізпіреа галбінілор а кърора черкетаціе пв ера опрітъ, 2. прін въпzареа галбінілор дрецці ла кзтпъп маі пресзс de прецзл лор, 3. прін дитродзчереа monedeі търъте адекъ а паралелор каре ди требзіцате de ла Константінополе пъпъ ла Галацці, ші de ла Галацці пъпъ ла Іашці, дитрв скітбареа галбінілор ле прздъчеа асзпра фіе кърія кзнцці de monedъ зи кънтір не леціізі de маі мъцці леі.

Ачесте авззрі ші не статорнічіі аѣ дипетат дзнъ тъсъріле маі сзс експъсъ, дзнъ каре стареа порталъ а кърсзлъі monedeі, саѣ гъсіт дитемеіатъ не о практікъ de 15 анці.

Сінгура прічінъ de перъндзеалъ че ръмъсесе дикъ ера фіінца тот дитро преме а треі осебіте кърсзрі потінале дитро пъръ de о аша мікъ дитіндере ка Молдова, дилетічіріле ші жігніріле че ісворіа din acemine дмпрецівраре ераѣ дивідерате. Дар чіне се фолосеа de ачеаста? сокотім фърь а се лъа віне a minte къ пентрв негзціторіі de ла Галацці че сънт ди релаціе кв Константінополе пагъва, че ісвореште din деосъвірea чеа пре таре a кърсзлъі, ар фі пре дисетатъ дакъ пв сар фі статорнічіт оаре каре транзакціі, маі пацін сінцітоаре, орі кът de дреаптъ сар пъре а фі ла чен дитъіъ прівіре зічерea ачеастъ, дисъ чеа маі мікъ лъаре аміне о доведенте кът есте ди контрадікціе, кв реалітатea ди адівър, че фолос аре локзіторілъ din Галацці de спорірea валоріі потінале a monedilor? обіектеле хрънії сънт оаре аколо маі ефтіне, орі сътъріile маі пацін de скъпе?

Кънд салахорілъ чере 15 леі, ла Галацці, аре el оаре алтъ чева ди відере, декът карвоава, че аре съ фіе прецъл мъочіі лъі de о zі, ші дакъ карвоава сар сві ла 20 леі, салахорілъ пар чере оаре ачест din ертъ прецъ? саѣ кънд кърсъл гальъніліі фіind ла Текъчіъ de 35 леі аціізпце ла Галацці ди валоръ de 44 леі, ачел чел аре, съ гъсешті оаре ди кънтір de 9 леі асзпра monedeі? нічі de кзт, кънчі дакъ el ъл ва da не тарфъ ва авеа атъта прекът іарфі дат ла Текъчіъ пентрв зи галбън, дакъ ъл ва скітва ди алте monede пв ва лъа маі мъіт de кът 14 цзанціхі саѣ 2½ іертелічі, нічі о пара маі мъіт de кът ди челелалте пърці але Молдоеі, дакъ ъл ва дитребзінца ла Константінополе резлъатъл ва фі кв тотъл de acemineа. Комерцъл грънелор, че есте фондъл трансакціілор комерціеале a ле Галацціілор, de acemineа нічі зи фолос траце din ачеаста. Кънд съ пропзне пре о кзтпъртъръ зиъ локзітор din Іашці, дъндзісь de пілдъ 132 леі de Галацці не кілъ, ачеста маі дитъі ва редъче прецъл дат ди леі de кзр-

BCU Cluj / Central University Library Cluj

тънъ ва пот фі мітрополіц, пентрв къ ромънії нав дре-
птвр; ва се пот алеце епіскопі пентрв къ п'аў бтет
вреднічі де ачастъ треаптъ; пентрв къ аша адвче фолосвл бісеріческ сіне; пентрв къ лімба ромъна е сорв ка
чеа італіанъ, єпрв італіанії съ ціне де патріархвл Роме;
ачеста де бісеріка анвсвлві, анвсвл де попте, попте де
лптвперв, лптвперевл де лочепвтвл лвмії, пе кънд стръ-
мошвл Adam ва авв че лвкра чі лмвъкъ din тъвр віне-
лві шіаў рвлві ші се лнвръкъ ка о сарчінъ вінъ de
пъкате, ка вртаре пентрв къ лімба ромъна е дорв вест-
мжнтв пікатвлві стръмошесв ші ideile сфінте правос-
лавніче ва съ пот лтвръка ла вестмжнте, ла кввінте
пъкътосе ромънешті! — Фрвмвсе argвмінте, вреднічі de фі
лоса Domnіавстръ!! — Onde ва въ ажвнг прівілеціile
ней, пінпіцеці ка канонъ, не пвмоіці ка феліврі de рісо ва
діані маі 'палте ші тоте ачесте din драгосте фръцаскъ! —
Прічепем, прічепем кам съ тжлмъческ дрептвріле ла Dom-
ніавстръ, кам съ аплікъ канонъле бісеріческі ші лнкъ-
тр'о бомбардаці ка ресвлвцівнile маі 'палте; дарв лнсъ
форте таре въ лнпъдаці, дакъ маі трвіці ла кредінцъ къ
свфлетеле вострe крештінешті съ вор маі лвкіна егоіствлві
стрвінъ! — Am рвдат мвлт антентжндвъ покъінца, am
тъкат ка съ въ черкъм інima; акам вам пінвіг фръціета-
теа ка мжна, — пвмаі авем требвінцъ а о гъчі ка бо-
веле, кванштем форте віне:

„Sydera quae faciunt mediis sitiamus in undis"

Стелеле каре не фъкврв а рвда сете ла мізлоквл
алеі; въ рвгъм дар фръцеште а не асвлта мъртврісіреа
конвіацерії пострe din лъвтрв ші а прімі de віне жвдеката
пострв деспре деосевітвл Domnіавстре талент — кіар пра-
вославнік! — Еатъ генеалоціа дрептвріло Domnіавстре,
еатъ спеціфікація вор фанте дрепт крештінешті прін каре
ваці десконеріт амореа фръцаскъ кътрв ноі:

„Hinc legitur radix de qua flos aureus exit"

„De аічі съ кулеце рвдъчіна din каре есе флорва ав-
рітъ". — Дрептвріле бісеріческі ва пот фі дрептвріле нвмаі
але пъцівнеі сербешті чі а твтврор крештінілор карії мър-
тврісеск релецеа православнікъ фіе ачеіа de орі че лімбъ.
Ачаста аці реквпоскв'о ші Domnіавстрв ші о тожвлці
адесеорі ромъніло кънд черв съ лі се дее ші лор вре о
мъпъстіре din челе мвлте, зікъвд, къ мъпъстіріле ва сврт
інстітвте пъцівнале чі реліціонаре пентрв тоці крештінії
греко ръсъріцені (съ лнцелеце din Монархіа Австріакъ —)
адекъ ле administраці Domnіавстрв пентрв къ сврцеці de
о реліціе ка по, єврв ноі ва пвтем нічі вна кънята тот
din ачеіа кавзъ! — Ln тімвріле маі векі, кам не кънд
авврвм непорочіре а не лнбръцоша фръцеште ші а не
лнпрева сва акоперетжнтвл вней бісеріческі, фелівріле пеа
мврілор ва се кванштеаў атъта дванъ лімвъ кът маі мвлт
дванъ релецеа. Аша ромъніі наінте de актвл фръціетъці
ка Domnіавстре иртарв пвте de гречі ръсъріцені, мъкар
къ нічі вновл штіа гречеште; еі, de ар авea ромъніі акеста
прівілеціі din тімвріле ачеле, дървіте греко ръсъріценіло,
ва кемва ар претінде ші Гречіі съ реквпоштем ші а лор
стъпжніре дховніческъ преста ноі? Domnъ вепіреа Domni
вострв не амалгамізарвм тоці крештінії ръсъріцені din
Монархіа Австріакъ ші алкътвірвм о соціетате реліціоаръ
богезатъ кългъреште: Nъцівнеа Ілірікъ. — Акам,
дакъ авці лndoіалъ despre історіа пострв, не am рвга се
не responde: Onde ші de че релеце ераў ромъніі пе тім-
ва кънд пъцівнеа ілірікъ кънътъ прівілеціile? — Каре
дам ера маі мвлтерос? Чіа сербеск саў чел ромънесв?
Дакъ ева кввлетвл пъцівнеі ілірічe ва ераў лнцелеші ші
ромъніі, кънд ші кам съ фъкврв еі пъргаші de веферіціа
Domnіавстре фръціетате? Гаці довжndіт ка пвтереа каре-
ва пов тохмаі въ лінсва? Іаці кънтігат ка лнвъцъторa? —
Dar кам о пвтеа лнцелеце не ачеea Ромъніі? — Съ въ спвн
еў адевврвл: інima сіочерв ші стерітъ а ромънілві с'аў
лнлекат наінтеа алтарівлві Domnez-еск, не каре Domnіаво-
стрв ло лок de a z di credінца чеа адевъратъ въ рвдікаці
ка мъестріле кълъгъріло (лежнd пвмеле Domnвлві лн-
дедверт) idolві пъцівнъліцій, ла каре акам не пофіці
ва не лнкінъм ші noі, лъвджндвъ лн гвра таре, къ авецї
прівілеціі марі пентрв джнсвл; de ачеea пеатвл ромънъ
ва осжndіт а рътжнеа тот тврмъ асвлтъторе; єврв Domnіавстрв
прінтрвці кіемареа de пъсторі адевъраці ші
ка съ не пердеці недрептвл ка атъта остенеалъ ші мъіе-
стріе кънтігат, ка съ въ асігвраці domnіа дховніческъ
месте ромъні пентрв тотдеева, вжрврці лнтрв префъкъ-
теле Domnіавстре акте сфінте ші кондіцівнеа: къ Ме-
трополіт пентрв бісеріка ръсъріцвлві din Монархіа Австріакъ нвмаі din пъцівнеа сврвъ
съ пóте алеце. — Dar de че ва ші діа чеа ромъно?
— Аў дорв фънтвріле сврвешті свнт маі плъквте лві Domnezeў — de кът челе ромънешті? — Nв, чі пентрв къ
фраціі пострії съ темв, къ Метрополітвл ромъческ еар
адвче ла сортеа ачеea, ка съ маі вмвле ші Domnіалор
кътва тімп ка оі свълетешті сва повада пъсторілор ро-
мъні ші къ атвнчі пóте къ шіар перде солідітатеа лор на-
ціонал, пентрв каре еі жертфеск тóте ші d'ар пвте лнкъ
кіар ші не ноі. — — Domnіавстрв аці кълкат сва нічóре
ашезъмжнтвріле ачеі бісеріческі дрепт мъріте, кърei бъ лн-
кінаці не din афаръ аша профвnd; аці клътіт піатра кре-
дінціі не каре ар требві zid тъ бісеріка! — въ пвн фапта
'наінтевъ: Кам съ алеце Мітрополітвл din Карловіціа? —
Аў ва контра ашезъмжнтвріло пострe бісеріческі не
каре ар требві съ се фвndeze актвл алецерії? — Nвмаі не
ачесте. — Еатъ че аці фъкут воі фраціло: — Ваці пре-
тінс дрепт пентрв лібера орждвіре а требілор реліціо-
паре, басате не ашезъмжнтвріле бісеріческі ръсъріцвлві, аша,
ачесте лнсъ черв ка тотъ тврта съ'ші алеягъ пъсторвл
съв —; dвпъ лнцелеслвл ачестора ар фі съ се лнтокмеа-
скъ ші актвл de алецере ал Мітрополітвлві лн аша кіп,
ка ші тврта романъ, каре е маі пвтерóсе de кът чеа
Сърбъ, съ пóтъ авea dвпъ кванінцъ дрептвл de а лва парте
ла алецереа пъсторівлві съв. — (Ва врма.)

Віена. Журналвл лмперътеск „Віенер Цт." dn 5. Dек. кванінде прéпалтвл патент лмперътеск din 29. Noem. 1852, ка пвтере актівъ пентрв Унгаріа, Кроаціа, Славоніа, Воіводіна ші Банатвл Темішóреі. Прін ачест патент се лнтродвче пентрв церіле ачесте кодіка чівілъ цеералъ dela 1. Івніе 1811 — ка твлте алте цертвврі ші d-ертвъ-цівні маі d'апróпе, ші каре dela 1. Маіе 1853 лнчепнd се ва ші пвне лн аптівітате.

Віена 3. Dек. Dінтр'о депешъ телеграфікъ сосітъ din Віена лн Берліо се чітеште, кватъ лмпературвл а апроват

свл Іашілор, ші прін вртаре ъш ва da ръспвнсвл.

Нічі лнтрв вн кіп ва сар пвте доведі къ
есте пре вн фолос de a съ пъзі лнтреітвл
кърс че продвче атъта конфвзіе лн трансак-
ціе лн Молдова лн времea кънд лн прічі-
натвл лнвечінат ла Бввкрешті ка ші ла
Бръіла, ла Сетініеа Вістеріеі ка ші лн
челелалте пърці але църіі, ва съ кванште de
кът вн сінгвр кърс, ші требвінца de леціврі
монетаре спре а фері авврвріле зарафлъкваві,
нічі саў івіг лн Валахіеа.

Адевъратвл фолос ва стъ дарв de кът
лн вніформітатеа кврсвлві че лнлътвреазъ
лншълъчівнеле, анъпіріле ші грешеліле лн
сокотеле, статорнічінd леспіреа лнцелецірії
ші кръцъніеа алкътвірілор ші не лнпъ ачe-
сте ші лн асемънареа кврсвлві лнтре ъм-
веле Прінціпате, къчі тоате челе че цінтеск
лнтрв а антерце деосевіріле ші недечеле лн
релацііле комерціале лнтре 2 църіі, че съ
внеск прін атътea легътврі, сънт de фолос
ші пентрв вна ші пентрв алта.

Не ачастъ дар консідерацie лнтемеіндвсъ
ші лнтрв лнкредінцare къ лнлінеште о
лвкраре de фолосіцъ обштеаскъ, кървтвіреа
ав сокотіт къ ера време потрівіт de a пвне
лн аплікаціе артіквл 81 ші 430 а регламен-
твлві органік ші de a лндеплині аст фелв, прін
о мъсврв десвврвітъ, мъсврile de маі
наінте каре аў продвс атът вінe лн прівіреа
кврсвлві монеделор.

Прін вртаре аў пропвс проектвл вней
асемене мъсврі дівапвлві обштеск ші аў
пвблікат резвлтатвл еі ка мвлтъ време маі
наінте, фърв ка нічі о лнтімінare съ се
івеаскъ спре а контеста ісправа мъсврей че
ера съ се апліче ла 1. Noемвріе кврвторіў.

Ка тоате ачесте кванінderea рапортврі-
лор de прін цінтврі, свнвсе Сфатвлві de
кътрв департаментвл din лъвтрв ші Вістеріе,
свжеште лнтрв а въді къ мъсвра маі сас
цітатъ, не прецвітъ, лндеобнітіе саў прівіт
ка ловітоare лн інтереселе ва каре еа din
контра ера менітъ а ле окроті лнкъ обнтіile
маі претвтіndene аў рвгат не administраторі
а міжлочі кътрв кървнвіре de a ресторнічі
кврсвл monedeі лн старea лві de маі лнаінте,
къ резвлтатвл ачестеі грешіте прецвірі ва
поате фі de кът сфеpінца комерцвлві мине-
орънdвала маі мвлт саў маі вацін прелвн-
цітъ лн idee къ редвчерea кврсвлві nominal ле
фаче се піардъ deосевіреа лнтре кврсвл векіў
ші ачел новў, de ші сънт лнкредінцаці, къ
лнаінте de 1 Noемвріе, ва перdea німіка
din валорea monedeі лор, venind de ла Кон-
стантінополі ла Галаці, ші de ла ачестъ
політіе ла Іаші, лн време кънд ацій аў со-
котіт къ пот съ се фолосаскъ чел вацін вре-
мелнік de аплікаціеа вней леціврі, каре ва
era de фіре а продвче нічі свіре нічі скъдere
лн вънзърі спре а черка de аші скъмні мър-
фвріле.

Din ачеаста аў резвлтатъ къ о мъсвръ
діктатъ лнтрв цінтірі скъвітоare ші вінe фъкъ-
тоare, о мъсвръ каре требвіа съ фіе сфінцітъ
прін мвлцемірea обштеаскъ, аў фост лн контра
прівітъ ка вътъмътоare ші къ ар требві о
лнделвгатъ експеріенціе спре а се пвте лн-
кредінца despre резвлтатвл еі чел мъітві-
торіў, шареле пвтвр ачелора че ва о прецвеск.

(Ва врма.)

Рвгъцівне: Dвм Domne міте атвнчі, кънd ліні сврвде сортеа, ші мъ фереште de нтемерea вонціі, кънd воеск а віа!

о пóвъ леце de revoiune, ди каре revoiuиле politiче, ди цепере лъundеле, nu se mai kopnecd. —

— Ди septъmъna ачеаста aŭ cosit ачі doi deoseві kъpiрі, unul dintъ altul din Паріс; kъ тóte kъ depeшele din Паріс kътръ coлia din Biena se obiчuиaŭ пънъ akem a veni numai ди 20. але фіекъріі лune.

Tèra românească si Moldavia.

Despre statoріреа kъpcълві monetelor ди Молдавіа se afлъ ші ди „Сателліт" Nр. 98 din 7. Dek. a. k. o koresponduнцъ despre ordinъцiunea гъbernementълві Молдавіеі, privitóre la regъlareа ші фіnсareа kъpcълві monetariŭ, analogъ kъ koresponduнца nóстръ din Nр. 92 al Gazetei; se adauge ди съ ди Сателліт ші o altъ refleksiune: „Къ nopulъцiunea a primit ачеастъ mъsъръ kъ nemulцumire din privinца дикъркъріі komuнtълві, ші къ dъnsa o arŭ фі afлатŭ nepriitóріе la komerцiŭ." Kemkъ дось гъbernul Молдавіеі a aut kъuдnt ші temeiŭ la лъareа mъsъreі ачештіа kiar din nauкъл d'a une kapът la дикъркъріле monetarie de пънъ akem; фіindkъ tot дитр'o vreme se afla 4 oseбiте kъpcърі nominale дитр'o царъ mikъ kem e Молдавіа, ne aratъ din destul жъrnaлъл че c'aŭ дикieeat ди seanца сфатълві administratiŭ estraordinariŭ kiar din 19. Noembre 1. Dek. 1852, sub presedinца prédлъцatълві Domnŭ Стъпъniторіŭ ал Молдавіеі prin дитрebiреа mai mълтор metърі.

Nu фаче linсъ a reflekta la sъrta vedere a челор orвiцi de interese partikъларі, nici la datoria patriotikъ a verkърві de a kъцeta mai seріос la asemene mъsърі adъnk tъiъtóріе ші mъotъitóріе: kъ еле treбue съ se дмбръцioшаскъ ші съ se сфинциаскъ prin mълцъmiре obштеаскъ mai nainte de че ar cosi nъrreа de ръв; чі numai ne mirъm de gravnika лор desavóре. —

Noi nublikъm ачест жъrnal спре лъtъріта kenoштинцъ a nubliкълві komerциantŭ. (Vezi'л ди Фоіллетон.)

Cronica străină.

Франца. Паріс, 1. Dek. Prokietъцiunea дмperiлві ші intrareа дмperatълві Naполеон III ди Паріс. Лъd. Naполеон, каре dnainte kъ 5 ani trъia ди London ka фугарŭ politik, dunъ ч. prin konфлъсъл kaop черkъmстърі kъpióce ar фі дмbръkat ka Presedinte prima dregъторіъ ди стат patръ ani, se denumi kъ o дмposantъ maiopirate de дмperatóre kъ drept ereditariŭ ал францozilor. Асфел votul universal, ачест фіuв izbit ал demokratismълві, a kъrsia dobъndire kostъ tronul konstituциonal ал лві Л. Філіп, фъ ачігатіъл revoлві чеі kem o prevъzъce ku revoлikau, kund a strigat, votul universal o съ ne mъnъoче noŭ kapul. Dinastia bonapartikъ, каре dnainte kъ vreo 37 ani prin oniniriле Европеі koaliate abia se restvrnъ ші pentru vecі se esilъ din пънъnтъл францozesk, se restabilі ди persóna дмperatълві Naполеон III ди тóтъ strълъчіта putere de mai nainte. Ka prin fermek тóte instituциunile дмperiale se usesъръ la lok, dikъtŭ ці se pare, къ dintre esilareа дмperatълві Naполеон I dela 1815 ші dintre intrareа ди Паріс a дмperatълві Naполеон III n'ar фі treкut nici o zi. Akem e anu ne la 2. Dek. kund Лъd. Naполеон snarse adunaца nациonalъ, prince ne kontrarii politici ai se, trimice la Kaiene ne чеі mai mълці demokraці, фъръ altъ vinъ dekът kъ nu eraŭ de o oniniune politikъ kъ dъnsul, kund nu kъ пъцinъ vъrcape de сънце Л. Naполеон eui trimъtъторіъ din лъnta de ne strade, noi am zic o, ші nu se vreu vr'un dar deosebit de profeциŭ, kem o съ se desfъшóре drata, — ші eukъ kъ nenim съ dисemnъmŭ ачі чел mai dисemnat autŭ alŭ ei.

Ди pречединте Nр. am atins kъ korpul leциslatiŭ фъ kiemat ші dисъrчinat ka съ n'mere ші съ adevereze votъріле; пъnъ la 1. Dek. ei treбuia съ фineze trébа asta ші o фіні. Konфорm kъ programa prokietъцiunei, ди nu mita zi ne la ½ 9 óre de сéръ toці temeri korpulві leциslatiŭ kъ Presedinte Біло ди frunte, skortaці de un skadron kълъріте, se dseръ la Cr. Kaŭ. Senatul kъ primul seŭ Presedinte Mesnar ди kapŭ mersese mai nainte. Pela ¾ 9 óre, kondus de maistrul de ceremonii, konteле Бакчіоші ші adъutanteле ачеастъ'a Феоле de Kopш, de adъutanцii ші oфіцiрii de ordonanцъ, ші urmatŭ de miniстрii сеі ші de Берош. Presedinteле сфатълві de statŭ, dintръ Dmperatul ди Галеріа чеа mare unde ди fund era ridikat un tron ne o estradŭ. Ла spateле tronulві staŭ sъtъріі de stat, чева mai nainte лъ lok kasa militarъ a Dmperatълві; dea dreapta c'afla Prinцul Ieromŭ ші dea stъnga Prinцul Naполеон Бонъparte, la spateле ъstora se vedeaŭ toці miniстрii. Біло, presedinteле korpulві leциslatiŭ se dnфъцiшъ ші цinŭ dnaintea ачестеі adunъri o kuvъntare, prin каре nofteшte ne Л. Naполеон ka съ primeaскъ din mъna Францеі korona чea mai leцitimъ ші чea mai noporalъ че a stat vre o datъ ди lume ne kap de reце. Mъnar, primul v.-presedinte al svatълві de stat veni apoi ші gratulъ din partea svatълві de stat ne Dmperatul prin altъ kuvъntare, каре фъ adeseori dintrerupt prin akiemъцiuni de плъчере; ди fine vorbi Dmperatul, vorbele kъrsia*) asemenea фъръ prekъrmate de dece akiemъцiune de плъчере, apoi kъ un Vive l'Empereur, Vive Naполеон III, nuternik resvъtoriŭ ди salъ, se dikeiŭ ачест akt memoraver ди каре nenotul dui nuce cingъr ka ші unkiul ne kap korona Францеі. Ди Nр. viitor. vom vedé ші deкъrsul ceremoniei din 2. Dek.

NOUTĂЦІ DIVERSE.

Demnŭ de dисemnatŭ pentru economii nostri de oi: Ди Англіа c'a deskoperit un miжlok ne kът de simplu atât de sekur ди kontra „Nutreziчiunei de unii a oilor." Aчéстъ invenциune stъ din galoші saŭ papuчі, фъkъці din gutaperша ші d'intr'un prav чe preseръ ди ачеі пъnuчі. Oile dikълцate kъ asemenea dikълцъminte nuvъmai kъ se skutesk de o vólъ de nicóre atât de primeжdiósъ, чі se ші vindekъ de dъnsa kъnъtundŭ. Ачест miжlok c'a dintreбuinцat kъ чel mai dorit resultat ди Англіа, unde пъnъ akem ди skurt timp c'aŭ trekut milióne de atâtърі galoші. Пъnъ akem ди Biena numai la o kasъ negъцъtoreaскъ c'aŭ dat voiъ ka съ adakъ ші съ vъnzъ asemenea papuчі ші prav. Nimene mai bine dekът oierii nostri nu va preцul asemenea deskoperire, kъ ачеста dar le tracet uareа aminte numai a lor чі ші ачелора karі ar putea съ le adakъ ші съ le vъnzъ ачеаста miжlok de a'ші feri vitele lor de numita bólъ каре adeseori kъшunъ mari pagube.

Biena, 22. Noemv. Лъna. Pentru Франца c'aŭ vъndut ka la 600 tъжі lunъ pentru postul kъ preц. Лъnъ Цarъ de Ialomiца se vindurъ 26 bal. kъ kъte ф. 66—71; 15 bal. de Бръila kъ ф. 75; 49 bal. de Bidin ф. 59. Mai cosirъ 250 bal. din Валахіа Mare ші 29 bal. din Валахіа Mikъ. — 29. Noemv. Sevŭ (червіниŭ). Ачест artikul dunъ notiциile pidikate че vin ди piaцele Londei se цine la preц preestindenea. Din kauca dигiъцerei timpurie a Nenei din Rusia n'a eșit, asemenea ші din Валахіа numai puцin c'aŭ skos. Provisiune de sevŭ nu c'afлъ ди тóтъ piaца Bienei, d'ачеea preцul ачестві artikul se sui fórte.

— Viконteле Бакчіоші, vurul лві Лъd. Naполеон, se dintórce din micisnea sa. Suune kъ Tsrчia se dnvoieшte a primi ди ospitalitate ди Бруса ne Aбd el-Kadep; dar totde o datъ dekiarъ kъ ea nu nóte лва asupruşi oblegъцiunea de a'l supruveгia. Kъ alte vorbe ea primeшte ne Aбd el-Kadep, dисъ dintъmplъndsce съ nu'ші цinъ Emirul kuvъntul, lukru kam obiчnuit, nu va fi resvъnzъtóre pentru fuga ósnetului.

D. Башкіé, nesorul treкutelor reциme, каре cingur le serві ne тóte kъ egalъ jertfire ші loialitate, ші каре akem trъieшte ди retraцereа чеа mai kontiнetъ, фъ dintrebat de sfat de un diregъторіъ de stat, каре cimuia óre-каре skrupulositate a denune жъrmъtul черкт. D. Башкіé ді zice: Xei, izbite amiче, dékъ ai vr'un interes a nune жъrmъtul, denunel. En zitъte la mine, каре vorbesk kъ demnenta, eŭ ди viaца mea nъnъ akem'am denuc 17, zi, шeptesprezeче жъrmiнte; fostam eŭ pentru ачеаста mai nauцiu cimat? Nu; dovadъ pentru ачеаста este kъ ómenii de trébъ, kem bine ne zi Dta, vin la mine ші mi черŭ svatŭ! — Bai de grădina ші grădinarul unde breск asfel de nóme!

*) Tsstreлеле kuvъntърі se vor reprodуче ди viitorul Nр. al Gazetei. P.

Redactor' respondietoriu:
JACOBU MURESIANU.

Editia si tiparul lui
JOANNE GOETT.

BCU Cluj / Central University Library Cluj